

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

REPORTS OF THE IX INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE "A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE TECHNOLOGIES"

м. Харків, 21–22 жовтня 2021 р.

Харків
2021

УДК 740+656+338

ББК 87

Л 93

Головні редактори:

Панченко С. В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, ректор Українського державного університету залізничного транспорту

Андрущенко В. П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Редакційна колегія:

Абашинік В. О. – д-р філос. наук, професор

Бакланов О. М. – д-р хім. наук, професор

Близнюк Л. М. – канд. філол. наук, доцент

Ватуля Г. Л. – д-р техн. наук, професор

Вельш В. – габілітований д-р філос. наук, професор

Даніліян В. О. – канд. філос. наук, доцент

Дудін О. А. – канд. техн. наук, доцент

Змій С. О. – канд. техн. наук, доцент

Колеснік К. Е. – канд. іст. наук, доцент, академік ТАУ

Куценко М. Ю. – канд. техн. наук, доцент

Новіков Б. В. – д-р філос. наук, професор

Павлов В. І. – канд. філос. наук, доцент

Панченко В. В. – канд. техн. наук, доцент

Петрушов В. М. – д-р філос. наук, професор

Соломніков І. В. – канд. екон. наук, ст. викладач

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Устенко О. В. – д-р техн. наук, професор, академік ТАУ

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 9 від 22.09.2021 р.)

Л 93 Людина, суспільство, комунікативні технології : матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. 21–22 жовтня 2021р. / відп. за випуск Н. В. Алексєєнко. Харків : ДІСА ПЛЮС, 2021. 340 с.
ISBN 978-617-7927-79-1

УДК 740+656+338

Друкується в авторській редакції

ISBN 978-617-7927-79-1

© Авторський колектив, 2021

7. Чикаленко Є. Спогади. 1861-1907. Нью-Йорк: Українська вільна академія наук у США, 1955. 504 с.
8. Чикаленко Є.Х. Щоденник. 1918-1919. Київ Темпора, 2011. 424 с.
9. Чикаленко Є.Х. Щоденник. 1919-1920. Київ - Нью-Йорк: Вид-во ім. Олени Теліги, 2005. 639 с.
10. Тисяча років української суспільно політичної думки в 9 томах. Т.6.(90-ті роки ХІХ - 20-ті роки ХХ ст.): Збірник документів і матеріалів. Київ: Дніпро, 2001. 520 с.
11. Ясь О. Незвичайний позитивіст Володимир Антонович. *Україна скрізь віки: Зб.наук. праць на пошану академіка НАН України, проф. В.Смоля.* 2010. С. 863-892.

KOMMEDAL O.

Norwegian petroleum directorate

Stavanger, Norway

**JOHAN GALTUNG'S THEORY OF STRUCTURAL VIOLENCE AND
PEACEFUL TRANSFORMATION OF CONFLICTS**

One of the well-known Norwegian sociologists with interesting life views and scientific concepts is Johan Galtung whose theoretical views are close to supporters of non-Marxist movement (among modern representatives of the latter we can mention I. Wallerstein, R. Cox, etc.). J. Galtung entered world science as an author of concepts of structural violence, positive and negative peace, peacekeeping journalism, conflict theory and its resolution. His research has made a significant contribution to the development of such an area of international political science as sociology of international relations.

For the first time in world science J. Galtung used basic principles and provisions of sociological theory of social groups, as well as its inherent approaches and methods of research of its object, for analysis of international interactions. Based on understanding of social group as a voluntary association where members share common norms and values under certain conditions of equality, seek to demonstrate common patterns of behaviour, the Norwegian sociologist formulated several conclusions on the peculiarities of internal processes in international groups, behaviour rules of their members, relationship between leaders and marginals, as well as components of interaction. One of the most significant achievements for

international political science is the conclusion that there is a dependency between rank and interaction in interstate relations, according to which for example alienation and aggression may be the result of rank mismatch. The latter provokes conflicts.

The scientist believes, J. Galtung believes, that the main cause of social conflicts is violence from social systems: cultural, structural and direct (private). At the same time cultural violence creates conditions for the manifestation of structural one, and structural violence for the direct one.

Direct violence is manifested through actions aimed at frustrating basic needs of the individual, namely: life, well-being, identity and freedom. Such actions include murder, bodily harm, blockade, sanctions, destitution, imposition of standards of another culture, repressions, detentions, expulsions, and so on.

Structural violence (essentially a socially sanctioned system of exploitation) allows those social groups with a higher social status to receive much more benefits and opportunities than the "lower" ones. It is being manifested through death from starvation and disease, manipulation of citizens' consciousness, restriction of information, marginalization, separation, social injustice in the distribution of resources, environmental pollution, unequal opportunities, etc. Structural violence differs from direct one in operating through public institutions; it is static and stable; as a rule, it is not realized by individuals and social groups exposed to it.

Cultural violence creates a cultural system that legitimizes direct and structural violence, teaches to perceive them as normal and rightful actions. That means cultural violence is to create such stereotypes in national religion and ideology, language, art and science that can be used to justify and perpetuate direct and structural violence. Culture teaches to consider exploitation, repressions, individual and group aggressive actions as normal phenomena or not to notice them at all.

According to J. Galtung, the use of direct violence can relatively easily destroy people in power, but not the structures that give rise to violence. A destroyed structure may reappear after a while only because it satisfies a universal need. Therefore, more rational and effective way to resolve structural conflicts is to regularly change the network of interactions in the social structure.

International conflicts are always something more than direct violence. They are due to serious structural changes in the parties of the conflict. In order to resolve the conflict, it is necessary to radically transform internal structures of the parties of the conflict, just making changes in their relationship is not enough. Transformation must take place at all levels: global, regional, national, social, intrapersonal and interpersonal.

J. Galtung divides conflict life cycle into three phases: before violence (attitude / hatred), during violence (behavior / violent actions) and after violence (contradiction). Conflict occurs in the emotional sphere of the human mind and reaches a violent apogee after several stages: discussion, the emergence of conflict, escalation, segregation, outbreaks of violence and destruction. From a violent climax, the conflict turns into the state of short-term or long-term peace.

The scientist notes that the whole history of mankind has developed four traditional ways of resolving conflicts between two parties: 1) A wins, B loses; 2) B wins, A loses; 3) the decision is postponed because neither A nor B feel ready to end the conflict; 4) a compromise is reached, which doesn't satisfy either A nor B. J. Galtung suggested the "fifth way" when A and B feel the opportunity to win but only if they reach common peace. Such a strategy is called the Transcend method of Conflict Transformation by Peaceful Means (The Transcend) and assumes basic human needs (life, well-being, freedom and identity) to be met.

Theoretical research of the Norwegian sociologist J. Galtung is certainly of interest for modeling international relations. His research rejects one-dimensional view of world contradictions and focuses on the multidimensionality of the causes of international conflicts. At the same time, the scientist's theory of peaceful transformation of conflicts is one of the highest and most significant achievements in the field of traditional peacemaking.

References

1. Galtung J. Violence, War, and Their Impact. On Visible and Invisible Effects of Violence. URL: <https://them.polylog.org/5/fgj-en.htm>

ЛЮБИВИЙ Я.В., *д. філос. н., професор*
Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України

Київ, Україна

РЕФЛЕКСІЯ ЯК МЕХАНІЗМ ВІДТВОРЕННЯ ТА КОНСТРУЮВАННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ: ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ

Наразі людство перебуває у гострій глобальній кризі, котра спричинена цивілізаційним фазовим переходом до нового типу технологій, пов'язаного із впровадження відновлювальної енергетики [3] та штучного інтелекту [4], а також необхідністю попередження руйнівних екологічних загроз, зокрема, катастрофічних кліматичних змін. Це вимагає від кожного члена світового

ЗМІСТ

Привітальна промова ректора Українського державного університету залізничного транспорту С. Панченка	3
Привітальна промова проректора з наукової роботи Українського державного університету залізничного транспорту Г. Ватулі	4
СЕКЦІЯ І. ФІЛОСОФСЬКІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ	
<i>ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ ТА СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ</i>	
АБАШНИК В.О. Володимир Чучмарів (1898–1978) як дослідник філософії Спінози	5
АБАШНИК У.В. Геерт Кайль та аналітична філософія в Німеччині	11
АНДРУЩЕНКО В.П. Академічна мобільність як запорука ефективності вищої освіти	15
ГРИНЬОВА Д.А. Антикітерський корабель: історія дослідження	19
ГУЖВА А.А. «Етика Авраама»: назустріч комунікативному розуму	22
ДАНІЛ'ЯН В.О. Соціально-економічні наслідки пандемії COVID-19 для українського суспільства	25
ДАНІЛ'ЯН В.О., ВОРОБІЙОВА А.А., НАГОРНА А.Є. Актуальні проблеми філософської науки в добу глобалізації	28
ДАХНІЙ А. Й. Феномен «позитивно-прекрасної людини» у сучасному світі у контексті екзистенційних мотивів романів Ф. Достоєвського	30
ЗАГОРУЛЬКО О.А. Еволюція поглядів Євгена Чикаленка щодо вирішення аграрного питання в Російській імперії	40
КОММЕДАЛ О. Johan Galtung's theory of structural violence and peaceful transformation of conflicts	45
ЛЮБИВИЙ Я.В. Рефлексія як механізм відтворення та конструювання ідентичності: цивілізаційний аспект	47
ПАВЛОВ В.І., АГУЛОВ В.В. Г.-Г. Гадамер: герменевтичний метод як «універсальний аспект філософії»	52
ПЕТРУШОВ В.М. Людвиг Вітгенштайн і його «логіко-філософський трактат» (до 100-річчя виходу у світ)	59
САБАДУХА В.О. Метафізична теорія особистості як відповідь на глобальні виклики	65

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

**REPORTS OF THE IX INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE “A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE
TECHNOLOGIES”**

м. Харків, 21–22 жовтня 2021 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times ET.
Умов. друк. арк. 19,76. Наклад 120 прим. Замов. № 1019/9-21.

Видавництво ТОВ «ДІСА ПЛЮС»

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: серія ДК № 4047 від 15.04.2011 р.
61029, м. Харків, шосе Салтівське, буд. 154. Тел. (057) 768-03-15,
e-mail: disadruk@gmail.com

Надруковано з готових оригінал-макетів у друкарні ФОП Петров В. В.
Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
Запис № 2400000000106167 від 08.01.2009 р.
61144, м. Харків, вул. Гв. Широнінців, 79в, к. 137, тел. (057) 778-60-34.
e-mail:bookfabrik@mail.ua